

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény- nyiltér- és felzárkások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pezitor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönböztetve minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Hajdan és most.

Igazán volt annak a magyar paraszt gazdának, a kit midőn kérdeztek, mondaná meg csak, mi különbség van a mostani és a hajdani viszonyok közt, előbb megesóvalta a fejét annak rendi szerint, majd azt mondá: nehéz azt megmondani uram, hanem hát ha még is meg kell lenni, megmondom: olyan forma lesz a kép, mintha egy tetőtől-talpig becsületes leány mellé oda állítunk bohóc-sapkával egy grófi hegyes szakállu lakájt. A leány a régi idő, a lakáj az új világ, az maga a becsületesség kőbe vésvé, ez a hazugság, a haszonlesés, szívtelenség és minden rossz.

Nem kell nagyon messze vissza menni a múltba, csak vissza kell varázsolnunk néhány perezre ifju éveinket, és látni fogjuk a véghetetlen nagy különbséget minden téren, minden tekintetben. Tiszteletben tartotta akkor minden ember másnak a vagyonát, az árvák bátran hajhatták fejeiket édes nyugalomra, mert a tiszta becsületesség volt a lakat pénzükön. Idyllisztikusan szép és magasztos volt mindenütt a családi élet, őszinte bizalom, meleg szeretet kötötte együvé a családtagokat, a gyermekek minden körülmények között tiszteletben tartották az Urnak tiz parancsolatát; az emberek szíve, lelke, édes hazánk mind a négy részében egyformán nyílt volt, még nem ismerte a titkolódzó bizalmatlanságot, hálójába nem kerítette a hiuság, a nagyra-vágyás ördöge is álmait álmodta még, meg volt mindenki a maga Istenadta helyzetével elégedve; a vallásosság, a közérköles, virágzás korát élte, a miről fényes tanúságot tettek az Istenháza összejűlt hívők áhítatos seregei. De szép idők is voltak azok, valóságos Ovidiusi arany napok. Ez a hajdan képe.

Ma igen sok ember roszban töri az esztét, a maga helyzetével egyáltalában ninesen megelégedve, nem azt mondja, a mi az enyém, az az enyém, s a tied is, hanem azt mondja, a mi az enyém, az az enyém, s a mi a tiéd, az is az enyém. Ennek aztán egy igen sötét háttere van, népeselek lesznek a börtönök, a hóhér is működésben van legényeivel, az önbíráskodás is napirinden van; itt egy revolver lövés, ott egy adag eiankálí, vagy egy hullámverés jelzi az emberek-

kel való kibékülést. A bűn számolt a büntetéssel, nem törődve a hátramaradottak gyalázatával, az az ő dolguk, hogyan fogják elviselni a nagy fájdalmat, a mellőztetést, az ujjal való rájuk mutatást, ni, ott megy a tolvajnak a lánya, vagy a fia, ezeknek az apja károsította meg az árvákat!

Az erős erkölcs, a tiszta vallásosság is rettenetes módon meglazult, alig lehet romjaiban az egykori hatalmas és erős alakra ráismerni, mindenki lábbal tiporja, mert ma napság már bűn az erény, az Istentagadók milliókra szaporodtak fel.

Uton, utfélen, mindenütt találkozhatunk a ezégérés bűnnel, egyedül ez okozza aztán azt az igazán elszomorító jelenséget, hogy fiatal gyermek-leányok, gyermek-fiúk meghasonlanak önmagukkal, megutálják az életet, és mint egy elviselhetetlen terhet eldobják maguktól.

Kezdünk visszatérni az ősi természethez, a hol szabadon nyilvánulhat minden állati ösztön, avagy nem erre a szomorú valóságra mutat-e ama napról-napra szélesebb alapokon terjedő jelenség, hogy X. is, Y. is választ magának életársat, de a nélkül, hogy frigyrelépésüket az Istenházaiban egyházi törvényeink által megszentelnék s érvényesítenék? — Ez a jelen képe.

Nem jól van ez így, ez az ösvény veszedelmes egy lejtő, melyen ha meg nem állunk, előbb utóbb, — de egyszer minden esetre — menthetetlenül alá kell bukunk. És hogy ezen katasztrófa be ne következék, a szószéknek, az iskolai katedrának kell felemelni oktató és magyarázó szavát, mert ők a nép vezérei, népünkben pedig van még nagy hajlandóság a megtérésre, csak az utat kell keresni szíveikhez.

Mit akar a „Rozsnyói Híradó“?

E kérdés jutott eszünkbe, midőn a R. H. 43-ik számában „Tájékoztatlanság“ czim alatt egy lapunk ellen intézett támadást elolvastunk. Válaszolni azonban nem tudunk reá, de a mennyiben e támadás a nagy közönség színe előtt történt, hogy a R. H. markába ne nevetessen, sietünk az ügy megvilágítására elmondani a következőket:

A R. H. szerkesztősége összevész egyik munkatársával V. J.-vel; a munkatárs, saját reputációja érdekében védekezni akar, de védelmének a R. H. nem ad helyet. Ekkor a megbántott

munkatárs beküldi hozzánk védőiratát s mi tekintettel arra az erkölcsi követelményre, hogy a megtámadottnak minden körülmények közt van joga a védelemre, sorainak helyett adtunk a G. K.-ban. Erre V. J. és a R. H. között polemia kerekedik; nem maradnak adóssai egymásnak. A polemizáló feleknek ezen ügye háromnegyed részben személyes ügy lévén, kizárólag csak rájuk tartozott, — de a közönséget is annyiban érdekli, a mennyiben a rozsnyói posta- és táviró hivatalról, tehát egy állami közintézettről, illetőleg az abban előforduló állítólagos rendtelenségekről a nyilvánosság terén tétetett említés. Helyén valónak tartjuk azt, hogy egy lap a közvélemény tolmácsa legyen; helyén valónak tartottuk, hogy a R. H. a postakezélésben felmerült rendtelenségeket megróttá. De egy lap értesülései lehetnek tévesek is, s azért azt is helyén valónak láttuk, hogy a rozsnyói posta- és táviró hivatal részéről V. J. ur, a R. H. jól tájékozott munkatársának vádjait visszautasította.

Azt azonban a szó szoros értelmében helytelennek tartjuk, hogy a R. H. szerkesztősége egy 11 éves munkatársától a védelmet megtagadta! — Sőt tovább ment; arra is felszólított minket, hogy V. cikkeinek mi se adjunk helyet, — szerinte ezt megkívánja a kollegialitás!

És hogyan értelmezi ő a kollegialitást?

Mi a V. ur cikkeit, melyeket saját védelmére írt, minden megjegyzés nélkül közöltük; ez által minden soráért őt magát tettük felelőssé. Aki sértve érzi, vagy érezte magát általuk; igazítsa el V. urral.

A R. H. ellenben collegialitásból szerkesztőségünket is érinti, — sőt legutóbbi (43.) számában épen illetlen kifejezéseket használ. Lapunk 42-ik számában közölt vezérezikkünket s annak szerzőjét kiesnylőleg bírálja s azután nekiront szerkesztőségünknek s így sohajt fel: „minő szomorú állapot lehet ott, a hol az ilyen telegraphos badarságokat vezérezikknek nyomatják ki!“

A R. H. e nyilatkozata alapján, nyílt kérdés maradt tehát az: vajjon a kollegialitás erkölcsi törvényét ki sértette meg: ő-e vagy mi? Avagy a mi szerkesztőségünk részéről voltak-e használatban valaha e szemenszedett kifejezések egy lapársunk valamely cikkéről: „bolond gomba“ „vad vezérezikk“ s panyol gallér! (pfuj!)? E nem illő kifejezéseket még azzal sem menthetné a R. H. ha kinyilatkoztatná, hogy az ő hasábjain egytől egyig irodalmi színvonalon álló cikkek jelennek meg.

Mi nem dicsekedhetünk nagy elterjedettség-

T Á R C Z A.

A dalnok átka...

(Ballada.)

Uhländ után: Borsody Béla.

Állt ős időkre egy vár, magas felségesen,
Hatalma messze terjedt, túl a kék tengeren,
Körüle koszoruként kertek emitt, amott,
Szókő-kutak löveltek színes sugar habot.

Egy zsarnok volt a vár ur, zsarnok, kinek nevét
Diadalok hirdették, országok rettegék,
Tekintetébe villám, korbács minden szava,
Ádáz dühe parancsán vérfolyam árada.

E várba jött fel egykor két nemes énekes,
Az egyik szőke fűrtű, a másik ősz, deres.
Hárfát tartott kezébe, s egy drága paripán
Ugy ült az ősz, szőkelve az ifju nyomdokán.

„Készülj fiam, dalolni légy készen“ — így az agg —
„Gondod legyen hárfádon, hogy tiszta hangot adj,
Ihlesse lelkedet ma öröm bú fájdalom,
Lágyljon a királyi kemény szív e dalon.“

Az oszlopos terembe holott megállanak,
Trónján király, királyné színt varni látszanak
Dalukra; véres rémes északfény a király
Mellette a királyné egy szende hold sugar.

Hurjába csap egyszerre az ősz; minő esodás,
E dal varázshatalma hódítva hatja át
A szíveket, kísérve mint szellemei kara
Tompán zendüle közbe az ifju dallama.

Zengnek tavaszt, szerelmet, szebb, boldogabb időt,
Hűség, hit, jog, szabadság, dalukba szárnyat ölt.
Szívig mi hat szeliden, magasba mi emel
Ragad, két dalnok ajkán repülve dalra kel.

Pirulva hallgat ott el sok gunyoló ajak,
A zsarnok vad vitézi im térdet hajtának;
Örömmel fájdalommal míg lelke eltelik.
Kebléről a királyné egy rózsát dob nekik.

„Hah! így vakítja hát, így, a népet nóm maga?!“
Zúg a zsarnok sötéten, dühtől reszket szava,
Dárdát hajít, s míg a dal némulva megszakad,
Az ifju dalnok mellén egy vérsugar fakad.

Vihart sejt a közönség, s hallgatag elvonul,
A dalnok ősz bajtársa karjába rogyva hull.
Az köpenybe takarja, erősen átköti,
S megy, odakint magát is lovára felveti.

Már kint van a kapun, s ott megáll, amíg keze
Hárfát ragad, s a márvány oszlopra vág vele,
Fájdalmasan kiált fel: — hangját míg elhala
Ijesztőn adja vissza a kert, a vár fala:

„Légy átkozott kevély vár, kevély csarnok, terem!
Dalt dalnok ajk ne zengjen, ne többet e helyen!
Fohász, nyögés riasszon, rémárnyak lengjenek
Benned sötét, ijesztő, boszuló szellemek.“

Legyetek átkozottak kertek, hol illatár
Fakad, szavam kövesse romlás, veszély, halál.
Forrásid kiapadva, az a jövő ha jön
Romokra leljen itt, kő ne maradjon kővön!

Légy átkozott te gyilkos! dalnokok átka te!
Fejed diaskoszoruját ez átok tépje le.
Neved legyen feledve mint egy végső sohaj,
Mely támad, elenyészik, a végtelenbe hal!!“

Igy szólt az agg, szavát az egek meghalgták
Eltűntek a falak, s a csarnok romokba állt,
Csak egy magános oszlop, emlék mi fenn maradt,
Az is repedt, és porló, ledől egy éj alatt.

Körüle mindenik kert egy-egy tarolt liget,
Nem hint árnyékot egy fa, forrás nem ad vizet.
Király nevét feledték, míg az idő rohant,
Nem tartá fenn dal, ének, — az átok megfogant.

vényszék (a nagy-rözei kir. járásbíró) területén lévő Vizesrét község határában fekvő a Kiszely András tulajdonát képező vizesréti 107. sztkben foglalt birtok $\frac{1}{6}$ részére az árverést 327 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi november hó 29-ik napján délelőtti 9 órakor Vizesrét a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt N.-Rözei, 1888. évi július hó 24-ik napján. A N.-Rözei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Molitorisz, kir. járásbíró.

A véghesi

8-*

„Vera-forrás savanyuvize.”

Felsőmagyarországnak legkitünőbb és legtisztább szénsavdus savanyuvize

ugy mint a Gieshübl

a bort nem festi.

Kapható bizottmányi raktárunkban:

KERN ADOLF urnál Rimaszombatban, valamint:

a „Vera-forrás” kezelőségénél

Véghlesen. (Zólyom megye.)

A véghesi „Vera-forrás” kezelősége.

Hirdetmény.

A losonezi állami tanító-képezde kertjében nagy mennyiségű topoly-, ákác-, fenyő-, eper-, kőris-, juhar- és vadgesztenye-fák: továbbá gyümölcs-csemeték olcsó árban szerezhetők. A vad fák darabja: 3—6 évcsek 10—50 krig. A gyümölcsfáké magas és törpe: 20—50 krig.

Losonez, 1888. október 20.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Alólírott tisztelettel hozza a mélyen tisztelt építész, kőfaragó és építető közönség tudomására miszerint **Balogfala** község (Gömör-megye, vasúti állomás) határában lévő kitünő minőségű **termés-kő bányát** több évekre kibérelvén, onnan mindentéle **hidak, épületek, szobrok** és **keresztekhez** szükséges különféle alak- és nagyságu kövek — nyers vagy faragott állapotban — a következő áron adatnak:

Egy kő-öl fal-kő. 5 frt — kr.
Egy kő-láb faragáshoz való kő — frt 60 kr.
Egy kő-láb kifaragott kő frt 80—90 krig.

Ezenkívül felvállalok **sírkövek** és **keresztek** teljes elkészítését.

Levélbeli megkeresések **Várgedre** alólírottra ezimzendők.

ADÁM ISTVÁN,
kőbánya bérlő.

1—2

Hirdetmény.

4639 szám. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy **Csank József Ferencz s társainak** végrehajlatának **özv. Csank Deme Ferencz s társa** végrehajlatát szenvedő elleni 13 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajlati ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a kir. járásbíró) területén lévő Gesztete község határában fekvő gesztetei 77. sztk. foglalt Csank Anna Lakatos Andrásné és kkorú Csank Amália és István nevén álló $\frac{3}{8}$. Urb. telekre 436 frt, és a gesztetei 78. sztkben foglalt Borbás Mária Csank János Andrásné, Csank Anna Lakatos Andrásné, kkorú Csank Amália és István nevére írott $\frac{3}{8}$. Urbéri telekre az árverést 436 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi november hó 5-ik napján délelőtti 10 órakor Gesztete községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a gesztetei 77. sztk. birtokra 43 frt 90-kr. gesztetei 78. sztkvi birtokra 43 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi július hó 6. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. **Hánrich**, kir. tszéki bíró.

szalag.

Őszi ruhakelmék.

Férfi

DIVAT-TUDÓSÍTÁS!

Az őszi időnyre szükséges divatárak bevásárlását eszközölve, utamból vis. zaérkezvén, van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy különösen **női ruhakelmék, menyasszonyi kelengyék és férfi öltöny-szövetekből** raktáramat dús választékkal szereltem fel, minthogy ped g ez alkalommal a **legolcsóbb bevásárlási források** állottak rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak az árak **kitünősége**, de **jutányosság** szempontjából is t. vevőmet versenyképességemről meggyőződtessem.

Midőn pedig az eddig irányomban tanúsított becses bizalmukért köszönetem nyilvánítom, kérem azt ez alkalommal is részemre fenntartani és minél tömegesebb becses megbízásaikkal szerencsételnit.

Videki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek!

LANDAU A. FIA

divatárak kereskedése.

Rimaszombat főter (Gasko-féle házban.)

2-*

SZABOTT ÁR.

alsó ruhák.

Jäger-féle

→

Férfi öltöny-szövetek.

→

hatszínű

Defektívó és

Jó színű Cosmanosi divat-barkot.

Defektívó és

Üzletnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban (SZONTAGH KÁROLY ur házában), a „Három Rózsá”** hoz címzett vendéglővel szemben **női divat-, rövid- és szövött-aru, kalap- és cipőkereskedést** e hó 15-én nyitjuk meg. — Magyarország és Bécs legkiválóbb üzleteiben szerzett tapasztalatainknál fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, miszerint minden irántunk támasztott kívánalmaknak a legpontosabban megfeleltetünk.

Kérjük a n. é. közönséget, szíveskedjék vállalatunkat támogatni és becses bizalmukkal megtisztelni.

Rimaszombat, 1888. október hó.

Tisztelettel

REISZ és ENGEL.

3-3

Legujabb rendszerű **CLAYTON & SCHUTTLEWORTH-féle egyes-, kettős- és hármasekék, mélyítők, boronák, tüskés- és gyűrűshengerek**

sor- és szórva vetőgépek

rosták, konkolyozó gépek,

borsajtók, szőlőszúzók, olajpresek,

darálók és malmok,

szecsavágók, répavágók, használt kija-

vitott locomobilok, eséplők, stabil-

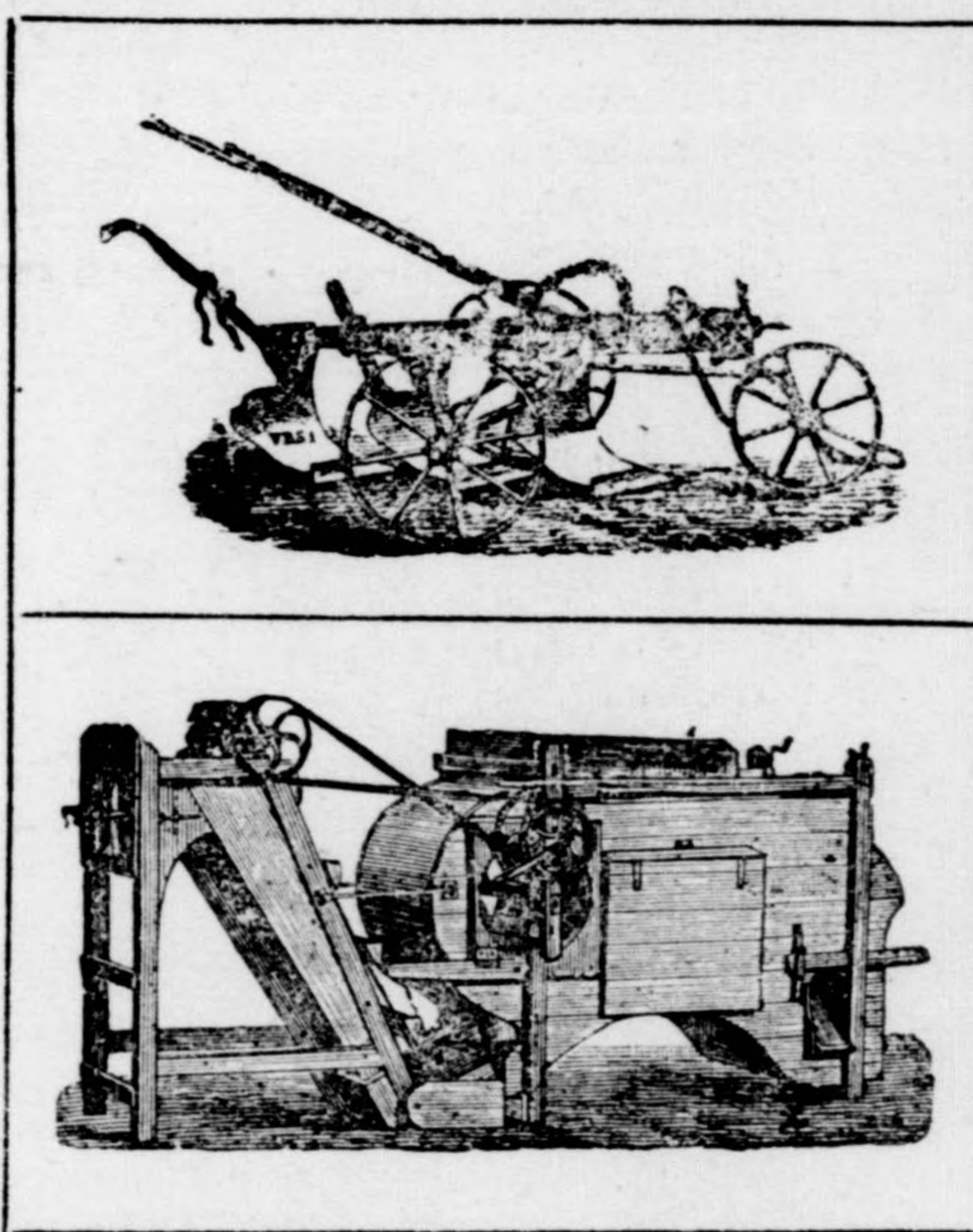
gépek és kazánok jótállás mellett, jutányos árban kaphatók

HERCZ ZSIGMOND gazd. gépgyárában

CLAYTON & SCHUTTLEWORTH képviselőjénél

MISKOLCZON.

1-6

Előleges jelentés.

Alólírott uradalmi igazgatóság ezennel közli, hogy az uradalom területén létező ásványvíz-források (savanyuvizek) névszerint a

Szolyvai, Polenai, Olenyovai, Luhi-Erzsébet és Pannonia-forrás

1889. évi január 1-től kezdve **German és Bodnár** uraknak **Szolyván** bérbe adtak; így tehát a betaláni megrendelések fentebbi időponttól kezdve a nevezett ezéghoz lesznek intézendők.

Maradván tisztelettel

A gróf Ervin Schönborn-Buchheim-féle uradalom igazgatósága Munkács.

T. ez.

Vonatkozással a fentebbi közzétételre a t. ez. fogyasztó közönségnek ezennel tudomására hozzuk, hogy a fentemlített ásványvizek töltését már **folyó évi november 15-től** megkezdjük, s hogy 1889. évi január 1-étől az elősorolt ásványvizeket mind forgalomba hozzuk.

Töltési készülékeink a **legujabb rendszerek** szerint lesznek berendezve, a palaezok **dugaszolása** a lehető **legtökéletesebb** lesz, úgy hogy a nevezett ásványvizek minősége nemcsak hogy hátrányt nem szenved, sőt ellenkezőleg még nyerni fog s a víz jó tulajdonságai állandóbbak lesznek. A palaezok külső kiállítására: a **vignetta, a dugó égetés** s a **kupakok nyomása** 1889. évi január 1-től **részben módosítani** fognak átmenni. — Erről bátrak leszünk a t. ez. közönséget körlevelek által bővebben tudósítani.

Kiváló tisztelettel

German és Bodnár, Szolyván (Bereg megye).

3-3